

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

Окремі питання застосування положень ГПК України

Стаття 53. Участь у судовому процесі органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб

Стаття 174. Залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви

Чи відповідає нормам процесуального права постановлення господарським судом ухвали про повернення позовної заяви у разі ненадання прокурором обґрунтування наявності підстав для здійснення ним представництва інтересів держави в суді?

- ❖ Відповідно до положень ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» та ч. 3, 4 ст. 53 ГПК України прокурор, звертаючись до суду з позовом, має обґрунтувати та довести підстави для представництва в суді законних інтересів держави, однією з яких є бездіяльність компетентного органу.
- ❖ Бездіяльність компетентного органу означає, що він знав або повинен був знати про порушення інтересів держави, але не звертався до суду з відповідним позовом у розумний строк.
- ❖ Звертаючись до відповідного компетентного органу до подання позову в порядку, передбаченому ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», прокурор фактично надає йому можливість відреагувати на стверджуване порушення інтересів держави, зокрема, шляхом призначення перевірки фактів порушення законодавства, виявлених прокурором, вчинення дій для виправлення ситуації, а саме подання позову або аргументованого повідомлення прокурора про відсутність такого порушення. Невжиття компетентним органом жодних заходів протягом розумного строку після того, як йому стало відомо або повинно було стати відомо про можливе порушення інтересів держави, має кваліфікуватися як бездіяльність відповідного органу.
- ❖ Приписами ст. 174 ГПК України передбачено механізм залишення позовної заяви без руху для забезпечення позивачу можливості у встановлений судом строк усунути недоліки позовної заяви, що надасть змогу вважати її такою, що подана у день первинного подання, та прийняти її до розгляду судом першої інстанції. Водночас ч. 6 ст. 174 ГПК України визначено негативний наслідок для позивача у разі невиконання вимог суду щодо усунення недоліків позовної заяви у вигляді її повернення, про що постановляється ухвала.

- ❖ Невиконання прокурором вимог щодо надання суду обґрунтування наявності підстав для здійснення представництва інтересів держави в суді згідно з ч. 4 ст. 53 ГПК України має наслідком застосування положень, передбачених ст. 174 цього Кодексу, про залишення позовної заяви без руху для усунення її недоліків і повернення в разі, якщо відповідно до ухвали суду в установлений строк ці недоліки не усунуті.
- ❖ Отже, не надавши можливості усунути недоліки позовної заяви, які полягали в ненаданні суду обґрунтування наявності підстав для здійснення представництва інтересів держави в суді згідно з ч. 4 ст. 53 ГПК України, суд дійшов передчасного висновку про наявність підстав для повернення позовної заяви прокурора, поданої в інтересах держави в особі державного органу.

Верховний
Суд
Касаційний господарський суд

СУДОВА ПРАКТИКА

Постанова КГС ВС від 03.08.2020 у справі № 910/10890/19

